

**Bruxelles, 30. lipnja 2026.
(OR. en)**

11098/26

ELARG 142

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	30. lipnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 334 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE VIJEĆU Financijski paket za pregovore o pristupanju s Crnom Gorom

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 334 final.

Priloženo: COM(2026) 334 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.6.2026.
COM(2026) 334 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE VIJEĆU

Financijski paket za pregovore o pristupanju s Crnom Gorom

1 UVOD

U Komunikaciji o politici proširenja EU-a za 2025.¹ navedeno je da će Komisija, pod uvjetom da Crna Gora nastavi s napretkom u pripremama za članstvo u EU-u, u skladu s ustaljenom praksom predstaviti nacrt financijskog paketa. EU i Crna Gora od tada su privremeno zatvorili devet dodatnih poglavlja pa se ukupan broj privremeno zatvorenih poglavlja povećao na 16, a radi se i na zatvaranju preostalih poglavlja.

U ovoj se komunikaciji navode glavni elementi financijskog paketa za Crnu Goru, uzimajući u obzir ukupni napredak koji je Crna Gora dosad ostvarila u pregovorima o pristupanju, kako bi se Vijeću omogućilo da raspravlja o tim pitanjima dok se nastavlja rad na preostalim poglavljima. Ako se ispune uvjeti, moguće pristupanje moglo bi se dogoditi u nekom trenutku nakon početka sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira („VFO”) za razdoblje 2028. – 2034. Stoga se ovaj financijski paket temelji na prijedlogu Komisije za sljedeći višegodišnji financijski okvir², uzimajući u obzir predložene buduće unutarnje politike Unije i novi paket vlastitih sredstava³. Na temelju toga Komisija će zatim Vijeću predstaviti nacrt zajedničkog stajališta za pregovore o financijskim i proračunskim odredbama (poglavlje 33.).

Ova se komunikacija temelji na načelima financijskih paketa za prethodne krugove proširenja, uz potrebne prilagodbe za pristupanje Crne Gore u okviru prijedloga VFO-a za razdoblje 2028. – 2034., te koristi i novim i sadašnjim državama članicama. Za Crnu Goru osigurava kontinuitet, smanjuje administrativno opterećenje i sprečava nedostatke u provedbi u kritičnom trenutku neposredno nakon pristupanja, a sadašnjim državama članicama daje jasan pregled troškova pristupanja Crne Gore.

2 NACRT FINACIJSKOG PAKETA

U skladu s praksom iz prethodnih krugova proširenja financijski paket s jedne strane obuhvaća prethodno dodijeljenu nacionalnu financijsku omotnicu za Crnu Goru, a s druge povećanje gornjih granica naslova VFO-a bez prethodno dodijeljenih financijskih omotnica. Kao i u prethodnim proširenjima financijski paket osigurava puna prava i obveze od dana pristupanja, tj. nova država članica od tog dana uplaćuje pune doprinose u proračun EU-a i ima pristup svim programima i fondovima iz proračuna EU-a.

Kad je riječ o prethodno dodijeljenim omotnicama u okviru naslova 1. („Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija, poljoprivreda, ruralni i pomorski prosperitet i sigurnost”), provedba će se odvijati na temelju plana za nacionalna i regionalna partnerstva za svaku državu članicu („plan za NRP”), koji se temelji na ciljevima u smislu povezivanja isplata s postizanjem unaprijed definiranih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Kako bi se zemlje kandidatkinje adekvatno način pripremile za upravljanje unutarnjim fondovima, dostavit će i planove u okviru instrumenta Globalna Europa (dalje u tekstu „plan u okviru instrumenta Globalna Europa”) u okviru naslova za vanjsko djelovanje (naslov 3. – „Globalna Europa”), koji se također temelje na ciljevima u istom smislu kao i u okviru naslova 1.⁴ Stoga je taj plan bio osnova za ovaj financijski paket, čime se osigurava kontinuirana potpora iz pretpristupnih fondova za unutarnje fondove, na temelju metodologije opisane u nastavku.

¹ COM(2025) 690 final.

² Komisija, Prijedlog uredbe Vijeća o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. (COM(2025) 572 final).

³ COM(2025) 574 final.

⁴ COM(2025) 551 final.

Pri izračunu iznosa kojima se povećava kapacitet naslova i programa bez posebnih sredstava za zemlju pristupnicu (ostatak naslova 1. izvan plana za NRP, naslov 2., naslov 3.) primjenjuje se ključ koji se temelji na kombinaciji 50 % stanovništva i 50 % BDP-a u odnosu na prošireni EU. Ista je metodologija korištena za peto proširenje 2004. i sva naredna proširenja.

Predloženim pristupom osigurat će se predvidljivost i umanjiti poremećaji u provedbi nakon pristupanja, a da se pritom ne ugrozi službeni status Crne Gore kao nove države članice. Ujedno se uzima u obzir neizvjesnost povezana sa stupanjem na snagu Ugovora o pristupanju i smanjuju troškovi za sadašnje države članice jer će se ponovo upotrijebiti raspoloživa sredstva za plan Crne Gore u okviru instrumenta Globalna Europa iz naslova 3. Predloženi iznosi temelje se na prijedlogu Komisije za sljedeći višegodišnji financijski okvir, o kojem se trenutačno pregovara s Vijećem i Europskim parlamentom⁵. Promjene u pregovorima o prijedlogu VFO-a mogu utjecati na rezultate financiranja i prethodno opisani pristup.

Brojke navedene u ovoj komunikaciji izražene su u tekućim cijenama.

2.1 NASLOV 1.: EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA, POLJOPRIVREDA, RURALNI I POMORSKI PROSPERITET I SIGURNOST

Svaka država članica podnijet će jedan plan za NRP kojim su obuhvaćena različita područja politike, kao što su zajednička poljoprivredna politika (ZPP), kohezijska politika, unutarnji poslovi i zajednička ribarstvena politika. Plan za NRP Crne Gore uključivat će jednu nedodijeljenu komponentu, koja će činiti najveću omotnicu namijenjenu ekonomskim, socijalnim i teritorijalnim ciljevima, uključujući ribarstvo i ruralne zajednice, od čega će iznos od 17,8 milijuna EUR biti namijenjen zajedničkoj ribarstvenoj politici. Osim toga, plan za NRP uključivat će dvije namjenske komponente – resurse za zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP) i unutarnje poslove (migracije, upravljanje granicama i unutarnja sigurnost).

Pri pripremi plana Crne Gore u okviru instrumenta Globalna Europa vodit će se računa o zahtjevima iz Uredbe o planovima za nacionalna i regionalna partnerstva (PNRP). On će biti u skladu s primjenjivim ciljevima potrošnje u okviru instrumenta Globalna Europa. U trenutku pristupanja plan Crne Gore podnesen u okviru instrumenta Globalna Europa postat će dio plana za NRP u okviru nedodijeljene komponente kako bi se izbjegli nedostaci u provedbi u tom kritičnom trenutku, pri čemu će biti potrebna revizija i prilagodba kako bi se dodale komponente ZPP-a i unutarnjih poslova. Iako će Crna Gora nastaviti s provedbom postojećeg plana nakon pristupanja, iznosi dostupni u okviru plana prilagodit će se u skladu s formulom za dodjelu sredstava za plan za NRP, uključujući relevantne gornje granice, a sva sredstva isplaćena na temelju ostvarenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti isplatit će se u potpunosti u obliku bespovratnih sredstava. Nastali troškovi u okviru naslova 1. djelomično će se nadoknaditi prijenosom sredstava predviđenih za plan Crne Gore u okviru instrumenta Globalna Europa iz naslova 3. VFO-a u naslov 1. U skladu s rokovima utvrđenima u Uredbi o planovima za NRP-ove Crna Gora dostavit će novi plan za preostalo razdoblje VFO-a u skladu s pravilima za planove za NRP-ove, uključujući primjenjive ciljeve potrošnje, što će joj omogućiti da odgovori na nove potrebe i mogućnosti koje proizlaze iz prvih godina članstva.

Nakon pristupanja Uniji Crna Gora bit će u potpunosti integrirana u skladu s planom za NRP. Dodjela financijskih sredstava za razdoblje nakon 2034. nije kvantificirana u okviru ovog financijskog paketa. Financijskim paketom koji je ovdje predstavljen ne dovode se u pitanje

⁵ U Komisijinu Prijedlogu uredbe o uspostavi Globalne Europe (COM/2025/551 final) za Instrument je predviđeno 200 309 000 000 EUR u tekućim cijenama, od čega 43 174 000 000 EUR za europski stup.

potencijalni kasniji financijski paketi za druge zemlje kandidatkinje, u kojima će se uzeti u obzir razine potpore za zemlje kandidatkinje u okviru Globalne Europe, kao ni potreba na temelju članka 174. UFEU-a za smanjenjem razlika u razinama razvoja povezanih, među ostalim, s BDP-om po stanovniku, uzimajući u obzir njihovu apsorpcijsku sposobnost, kako bi se osigurala dosljedne razine potpore za sve potencijalne nove države članice.

U skladu s prijedlogom Uredbe o planovima za NRP-ove države članice moći će zatražiti zajmove u okviru svojih planova. Crna Gora u tom trenutku može zatražiti zajmove uz prethodno dodijeljenu financijsku omotnicu, u okviru preostalih raspoloživih sredstava.

Plan za NRP: Ekonomska, teritorijalna i socijalna kohezija, uključujući ribarstvo i ruralne zajednice

Nedodijeljena komponenta plana Crne Gore izračunat će se na temelju kriterija navedenih u Prilogu I. Uredbi o planovima za NRP-ove, uz primjenu maksimalne gornje granice i sigurnosne mreže od +5 % odnosno –20 % u usporedbi s omotnicom pretpristupne pomoći toj zemlji za razdoblje 2021. – 2027. Na temelju tih izračuna to će uključivati 155 milijuna EUR godišnje, od čega će se dio financirati iz raspoloživih proračunskih sredstava u okviru naslova 3. Točan iznos ovisit će o konačnom dogovoru o sljedećem VFO-u i povezanim omotnicama. To neće utjecati na unaprijed dodijeljene omotnice za sadašnje države članice.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	Ukup no
NASLOV 1.								
Plan za NRP								
<i>od čega nedodijeljena sredstva</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	<i>155,0</i>	1085

Plan za NRP: Zajednička poljoprivredna politika

Budući ZPP uključivat će intervencije za potporu dohotku (izravna plaćanja i druge vrste intervencija za potporu dohotku) te druge intervencije.

Slično pristupu Unije u prethodnim proširenjima, godišnju minimalnu razinu intervencija za potporu dohotku u okviru ZPP-a trebalo bi postupno uvoditi tijekom razdoblja od deset godina sa sljedećim rasporedom povećanja:

Prva godina nakon pristupanja: 40 %⁶

Druga godina nakon pristupanja: 44 %

Treća godina nakon pristupanja: 48 %

Četvrta godina nakon pristupanja: 52 %

⁶ Kad je riječ o planu za NRP, minimalnim namjenskim iznosom za zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP) financirat će se intervencije koje odgovaraju trenutačnim izravnim plaćanjima poljoprivrednicima i potpori ruralnom razvoju. Kad je riječ o trenutačnom ZPP-u, 80 % planiranih ukupnih iznosa ZPP-a odnosi se na izravna plaćanja, a 20 % na intervencije u području ruralnog razvoja. Postupno uvođenje 80 % iznosa slijedit će isti raspored povećanja kao i za proširenja od 2004. (25 %, 30 %, 35 %, 40 % i nakon toga 10 %). Ovdje prikazane brojke odgovaraju ishodu tog pristupa, npr. 40 % za prvu godinu, što iznosi 20 % + 25 % od 80 %.

Nakon toga predviđena su povećanja od 8 % kako bi se dosegnula razina potpore koja se primjenjuje u EU-27.

Uzimajući u obzir i predviđeni apsorpcijski kapacitet Crne Gore, ta godišnja omotnica odgovara minimalnom iznosu koji se mora planirati za intervencije u okviru ZPP-a, uključujući potporu dohotku, uz mogućnost da Crna Gora financira dodatne intervencije u okviru ZPP-a iz prethodno navedenih nedodijeljenih sredstava.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 1.								
Plan za NRP								
<i>od čega za ZPP</i>	<i>28,6</i>	<i>31,4</i>	<i>34,3</i>	<i>37,1</i>	<i>42,9</i>	<i>48,6</i>	<i>54,3</i>	<i>277</i>

Ovom se metodologijom ne dovode u pitanje uvjeti utvrđeni u pogledu ZPP-a za potencijalne buduće financijske pakete za druge zemlje kandidatkinje, posebno za Ukrajinu.

Plan za NRP: Unutarnji poslovi

Pristupanjem Crne Gore stvorit će se nova vanjska granica EU-a, zbog čega će se znatno povećati financijske potrebe u području upravljanja granicama, migracija i unutarnje sigurnosti.

Referentni iznosi za sredstva u području unutarnjih poslova izračunat će se na temelju metodologije utvrđene u Prilogu Uredbi o planovima za NRP-ove. S obzirom na to da će u razdoblju prije i neposredno nakon pristupanja biti potrebna hitna ulaganja, posebno u graničnu infrastrukturu i unutarnju sigurnost, prijedlog ne uključuje postupno uvođenje sredstava za unutarnje poslove. Međutim, s obzirom na to da je sposobnost Crne Gore za provedbu i apsorpciju sredstava u tom području i dalje ograničena, sredstva će se staviti na raspolaganje u paušalnom obliku u iznosu od 70 % ukupnih dodijeljenih sredstava iz VFO-a za razdoblje 2028. – 2034. Tim se pristupom postiže odgovarajuća ravnoteža između praktičnih ograničenja u provedbi i potrebe za zaštitom vanjskih granica EU-a i jačanjem unutarnje sigurnosti od prvog dana pristupanja. U skladu s tim bit će potrebna dodatna godišnja sredstva u iznosu od 84,5 milijuna EUR.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 1.								
Plan za NRP								
<i>od toga za unutarnje poslove</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>84,5</i>	<i>592</i>

Ostale stavke iz naslova 1.

Naslov 1. uključuje druge stavke bez unaprijed dodijeljenih omotnica za svaku državu članicu. To uključuje Instrument EU-a, Interreg, decentralizirane agencije i ostalo.

Plan za Interreg donijet će se za razdoblje 2028. – 2034., a obuhvaćat će prekograničnu, transnacionalnu i međuregionalnu suradnju te suradnju najudaljenijih regija. Zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati dobivat će potporu iz fondova za prekograničnu suradnju u okviru instrumenta Globalna Europa, jednaku potpori iz fondova Interrega koja se pruža državama članicama s druge strane granice. Kako bi se osigurao nastavak programa prekogranične suradnje bez negativnog učinka na financiranje predviđeno za EU-27, bit će potrebno ukupno povećanje odobrenih sredstava za Interreg.

Prijedlogom za sljedeći VFO (2028. – 2034.) uspostavlja se Instrument EU-a, koji se sastoji od različitih potprograma, uključujući djelovanja u području solidarnosti, Sigurnosnu mrežu za jedinstvo i djelovanja u području unutarnjih poslova te pričuvu. Crna Gora imat će pristup Instrumentu EU-a. Iako u okviru tog instrumenta ne postoje financijske omotnice za pojedine zemlje, bit će potrebno povećati ukupna odobrena sredstva kako bi se osiguralo da nema negativnog učinka na financiranje predviđeno za EU-27.

Bit će potrebno dodatno godišnje financiranje kako bi se povećale relevantne komponente osim plana za NRP u okviru naslova 1. u skladu s vrijednostima navedenima u sljedećoj tablici.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 1.								
Plan za NRP								
<i>od čega Interreg</i>	<i>0,0</i>	<i>6,3</i>	<i>6,4</i>	<i>6,5</i>	<i>6,6</i>	<i>5,5</i>	<i>5,6</i>	<i>37</i>
Ostalo	13,0	11,8	11,7	12,1	11,8	12,5	12,8	86

2.2 NASLOV 2.: KONKURENTNOST, PROSPERITET I SIGURNOST

Predviđa se da će Crna Gora nakon pristupanja u potpunosti sudjelovati u mjerama i programima Unije. Iako u okviru postojećih mjera i programa obuhvaćenih naslovom 2. ne postoje nacionalne financijske omotnice, bit će potrebno povećati ukupna odobrena sredstva za programe EU-a kako bi se osiguralo da nema negativnog učinka na financiranje predviđeno za EU-27. Na temelju iste metodologije korištene u prethodnim proširenjima za utvrđivanje razine povećanja sredstava dostupnih za unutarnje politike, za pristupanje Crne Gore bit će potrebno dodatno godišnje financiranje u skladu s vrijednostima navedenima u sljedećoj tablici.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 2.	59,3	72,1	73,8	77,5	78,6	80,5	81,3	523

2.3 NASLOV 3.: GLOBALNA EUROPA

Nakon revizije VFO-a i prijenosa raspoloživih sredstava za Crnu Goru u naslov 1., Crna Gora više neće ispunjavati uvjete za financiranje iz instrumenta Globalna Europa u okviru naslova 3. Istodobno bi trebalo razmjerno ojačati druge stupove u okviru instrumenta Globalna Europa

osim stupa Europa. Na temelju iste metodologije korištene za utvrđivanje razine povećanja sredstava dostupnih za unutarnje politike, bit će potrebno dodatno godišnje financiranje u skladu s vrijednostima navedenima u sljedećoj tablici.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 3.	16,8	17,2	17,5	21	24,5	24,9	25,4	147

2.4 NASLOV 4.: UPRAVA

Kao što je bio slučaj u prethodnim proširenjima, neće biti namjenskih administrativnih rashoda za Crnu Goru. Međutim, zbog pristupanja Crne Gore bit će potrebni dodatni administrativni rashodi, primjerice za provedbu politika i jezične potrebe. Na temelju iskustva s posljednjim proširenjem, odnosno pristupanjem Hrvatske 2013., procjenjuje se da će za pristupanje Crne Gore biti potrebna dodatna godišnja sredstva kako bi se pokrilo odgovarajuće povećanje kadrovskih potreba Komisije u skladu s vrijednostima navedenima u sljedećoj tablici.

Financijski paket za Crnu Goru (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Ukupno
NASLOV 4.	27,1	48,4	70,5	71,9	73,3	74,8	76,3	442

3 KOMPENZACIJA

Zadržat će se načelo dogovoreno u prethodnim proširenjima prema kojem se neto proračunsko stanje nove države članice ne smije pogoršati u prvim godinama nakon pristupanja u usporedbi s godinom prije pristupanja, kad je bila korisnica pretpristupnih fondova.

Potreba za privremenom proračunskom kompenzacijom ili instrumentom novčanog toka procijenit će se ovisno o konačnom ishodu pregovora o pristupanju u njihovoj završnoj fazi.

U skladu s onim što je dogovoreno za zemlje u prethodnim proširenjima, predviđeno je da se Odluka o vlastitim sredstvima u potpunosti primjenjuje na Crnu Goru od prve godine pristupanja.

4 PRILAGODBA FINANCIJSKOG OKVIRA ZA RAZDOBLJE 2028. – 2034. KAKO BI SE UZELO U OBZIR PRISTUPANJE CRNE GORE

Bit će potrebna prilagodba VFO-a za razdoblje 2028. – 2034. kako bi se uzeli u obzir rezultati pregovora o pristupanju. Članak 11. predložene uredbe o VFO-u predviđa da će se u slučaju pristupanja novih država članica Uniji VFO revidirati u skladu s tim na temelju ugovora o pristupanju, kako bi se uzele u obzir potrebe za rashodima koje proizlaze iz pristupanja Uniji.

Revizija VFO-a bit će potrebna za sve promjene gornjih granica u naslovima, kao i moguće prijenose sredstava među naslovima.

Tablica u Prilogu ovoj Komunikaciji prikazuje procijenjeno povećanje rashoda VFO-a koje je potrebno kako bi se uzelo u obzir pristupanje Crne Gore. Izračunani iznosi temelje se na

prijedlogu Komisije za VFO za razdoblje 2028. – 2034. Prema potrebi će ih trebati izmijeniti kako bi se uzele u obzir relevantne promjene koje proizlaze iz ishoda pregovora o VFO-u.

PRILOG

Financijski paket za Crnu Goru⁷ (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	Ukupno
NASLOV 1.: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija, poljoprivreda, ruralni i pomorski prosperitet i sigurnost	281,1	289,0	291,9	295,3	300,8	306,1	312,2	2076
Plan za NRP	268,1	277,2	280,2	283,2	289,0	293,6	299,4	1991
<i>od čega za ZPP</i>	28,6	31,4	34,3	37,1	42,9	48,6	54,3	277
<i>od čega nedodijeljena sredstva</i>	155,0	155,0	155,0	155,0	155,0	155,0	155,0	1085
<i>od toga za unutarnje poslove</i>	84,5	84,5	84,5	84,5	84,5	84,5	84,5	592
<i>od čega Interreg</i>	0,0	6,3	6,4	6,5	6,6	5,5	5,6	37
Ostalo	13,0	11,8	11,7	12,1	11,8	12,5	12,8	86
NASLOV 2.: Konkurentnost, prosperitet i sigurnost	59,3	72,1	73,8	77,5	78,6	80,5	81,3	523
NASLOV 3.: Globalna Europa⁸	16,8	17,2	17,5	21,0	24,5	24,9	25,4	147
NASLOV 4.: Uprava	27,1	48,4	70,5	71,9	73,3	74,8	76,3	442
UKUPNO IZ NASLOVA 1. – 4.	384,3	426,8	453,7	465,6	477,2	486,2	495,2	3189
<i>od čega preneseno iz naslova 3.⁹</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>	<i>p. m.</i>

⁷ Tablica se temelji na mogućnosti pristupanja Crne Gore 2028. Ako se pristupanje dogodi kasnije tijekom VFO-a, prilagodit će se iznosi za naslove. Kad je riječ o prethodno dodijeljenim omotnicama iz naslova 1., početak provedbe bio bi odgođen, pri čemu bi prva godina nakon pristupanja odgovarala dodjeli predviđenoj za 2028. Time bi se iz tablice uklonila posljednja godina. Za ostale stavke bez unaprijed dodijeljenih omotnica navedene godine odgovaraju stvarnim potrebama za prilagodbom. Ako do pristupanja dođe 2029., za 2028. neće biti prilagodbe pa će se godine prije pristupanja ukloniti iz tablice.

⁸ Obuhvaća ojačane stupove s izuzetkom stupa Europa instrumenta Globalna Europa.

⁹ Za usporedbu, trenutna potpora pružena Crnoj Gori u okviru ovog VFO-a premašuje 1 milijardu EUR, uključujući potporu pruženu u obliku zajmova. Stvarni preneseni iznos ovisit će o konačnom dogovoru o instrumentu Globalna Europa, uključujući financijsku omotnicu i način pružanja buduće potpore, proračun i financijsko programiranje koje su proračunska tijela dogovorila u prvom godišnjem proračunskom postupku i stvarni datum pristupanja.